

բոլորն արտաքին տրամագիծին՝ 5 միլիմետր 6 ոտք է ի լայնութիւն, նշոյնափ ալ ի բարձրութիւն: Թեւեւ նշոյն իսկ բոլորն միայն արտաքին երեւոյթը շքահաւին ծարտարագործ հնարագիտութեան անկոյտոյսի վկայութիւն կու տայ, սակայն աւելի զարմանալի է ներքսկողմը, երբեք մաս կը բաժնուի, նախասենեակ, ժողովարան եւ նշարան, երբեք խցերուն ալ ներսի կողմը պատով հիւսուած է, եւ մուտքն այնչափ միայն մեծ է, որ թռչունը կարեւնայ սողալ մտնել: Ետեւի կողմը՝ առջեւի նէն սակաւիկ մի բարձր է, այնպէս որ ներս թափանցած անձրեւաջրն դիւրաւ գուրս կը վազէ. սակայն ամբողջն այնպէս ծարտարութեամբ շինուած է, որ այս ընդ հոսանքը բնաւ վնաս չի տար: Գիցուք թէ ըստ պատահման վնաս մը հասնաւ, այս ծարտարաշէն տան արագաշարժ բնաւ կիւքը պատրաստ են իսկոյն վնասը կարկատելու: Կնջարանը՝ տան ամենէն ընդարձակագոյն տեղն է, հոս արուն եւ եզը փոփոխակի ի թուխս կը նստին: Բունին միջնավայրը ծաշարանն է, ուր միշտ առատ պաթէն կ'ըլլայ ի պաշար: Իսկ երրորդ խոցը՝ նախասենեակն է, ուր միշտ պահանք մը պահպանութիւն կ'ընէ, եւ ի հարկին՝ սրահայն կարկաջմամբ ընկերները կը զգուշացնէ եւ ի փորձուսով կը հրաւիրէ:

Ըստ ինքեան այսպէս վայելուչ յարգարեալ տնակ մը շքահաւին բաւական ըլլալու էր. բայց չէ, իւր արուեստական բնածին միտմը զինքը կը մղէ՝ իւր որմնափակ բնակարանին արտաքին կողմն մը գեղեցկացընելու: Արուն այսնպատակաւ կ'երթայ սպիտակ ոսկրոտիք, ապակոյ բեկորներ, կոծակներ, գանակ եւ խեցոյ կտորներ կը հաւաքէ: Ինչ որ փայլուն է, իրեն համար ոսկի է: Արուեստական աւարկաներու այնպիսի ցանկութիւն մ'ունի, որ իրեն հաճոյ երեւցածը բռնաբարութեամբ կը յափշտակէ կ'անուռ, եւ այս կողմանէ կ'ընայ թերեւս աւազակներուն հետ ի համեմատութիւն գալ: Այս թռչնոյն աւարտուածութիւնն այնպէս ծանօթ է, որ անդէնամբն տեղափոխ բնակիչք եթէ փայլուն առարկայ մը կորսնցընեն, շքահաւին բոլորն այցելութիւն կ'ընեն, եւ հոն գեղազէզ կուտուած զարգերը քննութեան տակ կը ձգեն, ճիշդ այնպէս, ինչպէս որ Նաբոլեոն առաւելոյն պարտութենէն ետքը՝ Եւրոպայի գլխաւոր ազգերն, իւրաքանչիւր զինքն փնտրելու նպատակաւ, Գաղղիայի ընդարձակ թանգարաններն ու սրահները մանր կը խուզարկէին:

Բոլոր փայլուն նիւթերով շինելու յատկութիւնը կը տեսնուի նաեւ Ափրիկէի կարմրա-

կտուց ոստայնանկ թռչնոյն (Quelea sanguiniristris) վրայ: Այս թռչնիկն, որ հազիւ 4 մասնաշափ եւ 10 գծաշափ մեծ կ'ըլլայ, գերութեան մէջ իւր տիրոջը մեծամեծ զուարճութիւններ կը պատճառէ, մանաւանդ զարգարուն բոյնին գեղեցկապարմար յորինուածութեամբը: Գերի բռնուած թռչնոց, որ վանդակներու մէջ տարներով կ'ապրին, գանազան գոյներով կարծեր, բուրգ եւ փետուրներ կու տան, որոնցմով արագութեամբ արուեստական բոյն կը հիւսեն եւ շատ անգամ շքեղ զարդերով կը զարդարեն: Մանրակոյղ աւանատես մը կը վկայէ, որ կարմրակտուց թռչնիկը՝ բաց եւ գեղեցկագոյն փետուրները՝ մութերէն նախագաս կը համարի: Բոյնն՝ ուռնեւոյ ողորներէն հիւսուած կարծի շատ կը նմանի՝ իր իւր ազատութեան մէջ ծառոց ճիւղերու ծայրը կը կանէ: Կարմրակտուց ոստայնանկին փետուրներն իւր սեռին եւ տարւոյն եղանակաց համեմատ է: Ծառարաշէն անուանեալ թռչունները, թէեւ բոյն չենէրու մէջ զբաղատահաւորութեամբ լալի յաջողակութիւն չունին, բայց զարգարելու մէջ անոնցմէ վար չեն մնար: Ծառարաշէնները բազմաթիւ տեսակներ են, որոնք ինչ ինչ կ'ետերու մէջ իրարմէ կը խոտորին, բայց զգոսարաններ ու պարտիզակներ չենէրու, եւ այլեւայլ զարգարելու առարկաներով զարգարելու մէջ յեաշտան իրարու հետ կը նշոյնանան:

Բոլոր տաճարագործ թռչնոց ամենայնորեակն ու «ճաշակաւորն» է, պիտակ մանեկաւորն (Chlamydera maculata) որ նշոյնափ շքեղ է նաեւ մարմնովը: Փետուրներու գոյնը գորշ է, փորը՝ մոխրագոյն սպիտակ, ծոծրակի՝ երկայն, գեղձածաղկի կարմիր փետրոց չերտը՝ հողմահար կը կաղմնէ: Մարմնոյն երկայնութիւնը 10 1/2 մասնաշափ է: Բիւրդի (ոսկեգոյն կեռնեխի) տեսակ այս մանեկաւոր թռչուններն՝ Աւստրալիոյ ներքին խորքը կը բնակին, եւ բազմութեամբ՝ դաշտավայրներու եզերքները բուսած մացառներու մէջ բոյն կը գնեն: Բայց որովհետեւ շատ երկշտ են, անոր համար ծանապարհորդք շատ քիչ անգամ կրնան զատնը նշմարել: Ասոնց վերջին աստիճանի ծարտարագործ, հովանոցներն (teuillée), ուրիշ տաճարաշէն թռչնոց հովանոցներու նման գետնի վրայ են, եւ երկայնածէ ու գմբեթադր: Արտաքուստ խոփաներով շինուած են երկայն ծղոտներով գեղեցկիւ դրուագեալ ներքին զարգարանքն՝ արտաքին կարգի առատ եւ բազմազան է: Փետրաղգեաց արուեստաւորն այս իւր նպատակին կը գործածէ երկփեղկեան խեցիները, մանր կաթնասու կենդանեաց գանգեր, ոսկրներ եւ

